

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลของโปรแกรมการจัดการชีวิตต่อความรู้ เจตคติ และทักษะการป้องกันการติดยาของผู้ใช้สารเสพติดหลังจำหน่ายออกจากสถาบัน (The Effects of a Life Management Program on the Knowledge, Attitude and Skills Required for Substance Relapse Prevention among Substance Abusers after being Discharged from the Institute)
ชื่อผู้เขียน	นางนิภาวัล บุญทับถม (Mrs.Nipawan Boontabtom)
ระดับปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.มรรยาท รุจิวิษณุ ดร.นพ.พิทักษ์พล บุญยมาลิก
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการจัดการชีวิตต่อความรู้ เจตคติ และทักษะการป้องกันการติดยาของผู้ใช้สารเสพติดหลังจำหน่ายออกจากสถาบัน รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้สารเสพติดต่อโปรแกรมการจัดการชีวิต

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้สารเสพติด หลังจำหน่ายออกจากสถาบัน รัญญูรักษ์ไม่เกิน 6 เดือน ทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุ 18-24 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการจัดการชีวิตที่ประยุกต์ใช้ The SOC model ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้งๆ ละ 60-90 นาที โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นการระดมสมอง การอภิปรายกลุ่ม และการฝึกปฏิบัติ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามโปรแกรมปกติของสถาบัน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินความรู้ เจตคติ และทักษะการป้องกันการติดเชื้อก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 1 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของผลรวมค่าเฉลี่ยความรู้ เจตคติและทักษะการป้องกันการติดเชื้อของผู้ใช้สารเสพติด หลังจำหน่ายจากสถาบัน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วย Independent t-test และ Chi-square test วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อโปรแกรมการจัดการชีวิต โดยการวิเคราะห์เนื้อหาของการสัมภาษณ์

ผลการศึกษา พบว่า ผลรวมค่าเฉลี่ยความรู้ เจตคติ และทักษะการป้องกันการติดเชื้อของผู้ใช้สารเสพติดหลังจำหน่ายจากสถาบัน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังผ่านโปรแกรมการจัดการชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการสัมภาษณ์ ผู้ใช้สารเสพติด พบว่า ผู้ใช้สารเสพติดมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมการจัดการชีวิต เนื่องจากเห็นว่า เป็นโปรแกรมที่ช่วยให้มีความรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และช่วยให้มีทักษะการป้องกันการเสพติดที่ถูกต้อง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลของการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการจัดการชีวิตที่ประยุกต์ใช้ตามแนวคิด The SOC model สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะการป้องกันการติดเชื้อของผู้ใช้สารเสพติดหลังจำหน่ายออกจากสถาบันได้ จึงควรนำไปใช้ในกลุ่มผู้ใช้สารเสพติดประเภทอื่น เพื่อลดปัญหาการติดเชื้อต่อไป